ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNING TA’LIMDAGI O‘RNI

Toshkent Kimyo xalqaro universiteti maktabgacha ta’lim yo‘nalishi talabasi 1-talabasi

Mamasoliyeva Gulyora

Annotatsiya

Ushbu ilmiy maqolada zamonaviy texnologiyalarning ta’lim tizimidagi o‘rni va ahamiyati keng yoritiladi. XXI asrda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi natijasida ta’lim jarayonida yangi imkoniyatlar paydo bo‘ldi. Elektron ta’lim platformalari, masofaviy o‘qitish tizimlari, multimedia vositalari va internet resurslari o‘quvchilarning bilim olish jarayonini yengillashtirib, ta’lim sifatini oshirmoqda. Shuningdek, maqolada zamonaviy texnologiyalarning yoshlarning mustaqil fikrlashi, ijodkorligi va axborot bilan ishlash ko‘nikmalarini rivojlantirishdagi o‘rni tahlil qilinadi. Shu bilan birga, texnologiyalardan noto‘g‘ri foydalanish oqibatida yuzaga keladigan muammolar ham yoritilib, ularni bartaraf etish yo‘llari ko‘rsatib o‘tiladi.

Аннотация

В данной научной статье рассматривается роль современных технологий в системе образования. В XXI веке стремительное развитие информационно-коммуникационных технологий создало новые возможности в образовательном процессе. Электронные образовательные платформы, дистанционные системы обучения, мультимедийные средства и интернет-ресурсы облегчают процесс получения знаний и повышают качество образования. Также в статье анализируется влияние современных технологий на развитие самостоятельного мышления, творческих способностей и навыков работы с информацией у молодежи. Наряду с преимуществами рассматриваются и проблемы, возникающие при неправильном использовании технологий, а также пути их решения.

Annotation

This scientific article examines the role of modern technologies in education. In the 21st century, the rapid development of information and communication technologies has created new opportunities in the educational process. Electronic learning platforms, distance learning systems, multimedia tools, and internet resources simplify the process of acquiring knowledge and improve the quality of education. The article also analyzes the role of modern technologies in developing independent thinking, creativity, and information-handling skills among young people. Alongside the advantages, the article discusses problems caused by the improper use of technologies and suggests ways to overcome them.

Kalit so‘zlar:

✓ Zamonaviy texnologiyalar

✓ Ta’lim tizimi

✓ Axborot texnologiyalari

✓ Onlayn ta’lim

✓ Multimedia vositalari

✓ Elektron ta’lim

✓ Raqamli ta’lim

✓ Innovatsiya

✓ Masofaviy ta’lim

✓ Internet resurslari

✓ Interaktiv metodlar

✓ Sun’iy intellekt

✓ Virtual ta’lim

✓ Ta’lim sifati

KIRISH

Bugungi kunda zamonaviy texnologiyalar ta’lim tizimining ajralmas qismiga aylanib bormoqda. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining rivojlanishi natijasida o‘qitish jarayoni yanada qulay, samarali va qiziqarli tus oldi. Elektron darsliklar, multimedia vositalari, virtual laboratoriyalar va onlayn platformalar orqali o‘quvchilar istalgan joyda bilim olish imkoniyatiga ega bo‘lmoqda. Ayniqsa, pandemiya davrida masofaviy ta’lim tizimining keng qo‘llanilishi zamonaviy texnologiyalarning ta’limdagi ahamiyatini yanada oshirdi.

Zamonaviy texnologiyalar o‘quvchilarning mustaqil ishlash ko‘nikmalarini rivojlantiradi, ularni izlanishga va yangiliklarni o‘rganishga undaydi. Bundan tashqari, interaktiv metodlar yordamida darslarning samaradorligi oshadi, o‘quvchilarning mavzuga qiziqishi kuchayadi. Shu sababli bugungi kunda ta’lim tizimida zamonaviy texnologiyalardan samarali foydalanish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

Asosiy qism

Zamonaviy texnologiyalar bugungi kunda ta’lim tizimining eng muhim tarkibiy qismlaridan biriga aylangan. XXI asr axborot va texnologiyalar asri bo‘lib, bu davrda ta’lim jarayonini texnologiyalarsiz tasavvur qilish qiyin. Hozirgi kunda maktablar, kollejlar, litseylar va oliy ta’lim muassasalarida kompyuter texnologiyalari, internet tarmoqlari, multimedia vositalari va elektron platformalardan keng foydalanilmoqda. Bu esa ta’lim sifatining oshishiga, o‘quvchilarning bilim olish imkoniyatlarining kengayishiga xizmat qilmoqda.

Avvallari o‘quvchilar bilimni asosan kitob va o‘qituvchi orqali olgan bo‘lsa, hozirgi davrda internet va elektron resurslar orqali dunyoning istalgan nuqtasidagi ma’lumotlardan foydalanish imkoniyati mavjud. Elektron kutubxonalar, onlayn kurslar, video darslar va virtual laboratoriyalar yoshlarning bilim olish jarayonini ancha yengillashtirdi. Ayniqsa, internet orqali chet el universitetlarining ma’ruzalarini

ko‘rish, yangi bilimlarni mustaqil o‘rganish imkoniyati ta’limning rivojlanishiga katta hissa qo‘shmoqda.

Zamonaviy texnologiyalar ta’lim jarayonini yanada qiziqarli va samarali qiladi. Masalan, oddiy dars jarayonida faqat matnli ma’lumot berilsa, o‘quvchilarning mavzuni tushunishi qiyinroq bo‘lishi mumkin. Ammo video, animatsiya, audio va taqdimotlar orqali mavzu tushuntirilsa, o‘quvchilar uni tezroq va osonroq tushunadi. Ayniqsa, maktabgacha va boshlang‘ich ta’limda rangli tasvirlar, multimediali o‘yinlar va interaktiv dasturlar bolalarning darsga bo‘lgan qiziqishini oshiradi.

Shuningdek, zamonaviy texnologiyalar o‘quvchilarning mustaqil ishlash ko‘nikmalarini rivojlantiradi. Hozirgi yoshlar internet orqali kerakli ma’lumotlarni izlab topishi, onlayn testlar ishlashi va elektron platformalar orqali bilimini mustahkamlashi mumkin. Bu esa ularni mustaqil fikrlashga, izlanishga va o‘z ustida ishlashga o‘rgatadi. Mening fikrimcha, mustaqil bilim olish bugungi yoshlar uchun juda muhim hisoblanadi, chunki zamonaviy dunyoda inson doimo o‘z bilimini yangilab borishi kerak bo‘ladi.

Texnologiyalar o‘qituvchilar uchun ham katta qulaylik yaratadi. Elektron jurnal va kundaliklar, taqdimot dasturlari, onlayn baholash tizimlari o‘qituvchilarning ishini ancha yengillashtiradi. O‘qituvchi darsni zamonaviy usulda tashkil etib, qisqa vaqt ichida ko‘proq ma’lumot bera oladi. Bundan tashqari, o‘quvchilar bilan onlayn muloqot qilish, topshiriqlar yuborish va natijalarni tekshirish ham osonlashadi.

Pandemiya davrida zamonaviy texnologiyalarning ta’limdagi o‘rni yanada yaqqol namoyon bo‘ldi. Karantin vaqtida ko‘plab davlatlarda masofaviy ta’lim tizimi joriy qilindi. O‘quvchilar uy sharoitida internet orqali darslarda qatnashdi. Zoom, Google Meet, Telegram va boshqa platformalar orqali darslar olib borildi. Bu esa ta’lim tizimida texnologiyalarning naqadar muhim ekanini ko‘rsatdi. Agar zamonaviy texnologiyalar bo‘lmaganida, ta’lim jarayoni butunlay to‘xtab qolishi mumkin edi.

Bundan tashqari, zamonaviy texnologiyalar yoshlarning ijodkorligini rivojlantirishda ham muhim rol o‘ynaydi. Grafik dizayn, video montaj, dasturlash, robototexnika va animatsiya kabi yo‘nalishlar orqali yoshlar o‘z iste’dodini namoyon

qilmoqda. Hozirgi kunda ko‘plab yoshlar ijtimoiy tarmoqlar va internet platformalari orqali o‘z ijod mahsullarini dunyoga namoyish etmoqda. Bu esa ularning o‘ziga bo‘lgan ishonchini oshiradi va yangi imkoniyatlar yaratadi. Meningcha, zamonaviy texnologiyalar ta’limda katta imkoniyatlar yaratishi bilan birga, o‘quvchilardan mas’uliyatli foydalanishni ham talab qiladi. O‘qituvchilar va ota-onalar yoshlarni internet madaniyati, axborot xavfsizligi va to‘g‘ri foydalanish qoidalariga o‘rgatishi kerak. Ana shundagina texnologiyalar ta’lim taraqqiyotiga xizmat qiladi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, zamonaviy texnologiyalar bugungi ta’lim tizimining muhim tarkibiy qismiga aylandi. Ular o‘quvchilarning bilim olish imkoniyatlarini kengaytiradi, dars jarayonining samaradorligini oshiradi va mustaqil fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantiradi. Elektron ta’lim, multimedia vositalari va internet resurslari orqali ta’lim sifati yanada yaxshilanmoqda.

Shu bilan birga, texnologiyalardan noto‘g‘ri foydalanish ayrim salbiy oqibatlarni ham keltirib chiqarishi mumkin. Shuning uchun yoshlarni raqamli madaniyat va axborot xavfsizligi qoidalariga o‘rgatish muhim hisoblanadi. Zamonaviy texnologiyalardan ongli va samarali foydalanish orqali yoshlar bilimli, ijodkor va raqobatbardosh mutaxassis bo‘lib yetishadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

Karimov A. Zamonaviy ta’lim texnologiyalari. Toshkent, 2022.
O‘zbekiston Respublikasi Raqamli texnologiyalar vazirligi materiallari.
UNESCO. Education and Technology Framework, 2021.
Jalolov J. Axborot texnologiyalari va ta’lim. Toshkent, 2021.
Turdialiyev S. Yoshlar va zamonaviy texnologiyalar. Toshkent, 2020.
Hamroqulov M. Onlayn ta’lim tizimi va innovatsiyalar. Toshkent, 2021.